

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди

Освіта збереже Україну!

**Матеріали III Всеукраїнських Прокопенківських читань
(10 червня 2024 року)**

РОЛЬ І МІСЦЕ СКОВОРОДИНІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ НА ХАРКІВЩИНІ	
Бойчук Юрій, Коваленко Вікторія.....	67
СУЧАСНІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ	
Бойчук Юрій, Омельченко Павло, Мірошниченко Ольга.....	72
ОСВІТНЄ ЛІДЕРСТВО – ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	
Борисенко Наталія.....	77
ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО МИСТЕЦТВА В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ	
Бу Інхуа.....	81
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	
Буравель Сергій.....	85
РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРОГРАМУВАННЯ В СЕРЕДОВИЩІ SCRATCH УЧНІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ	
Буркацька Даяна, Андрієвська Віра.....	89
УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ ПРО ВЧЕННЯ КАРЛА ОРФА	
Ван Сюаньє.....	91
ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У ВИВЧЕННІ ПОХІДНОЇ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ	
Візіренко Олександр, Жерновникова Оксана.....	94
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ШВИДКІСНО-СИЛОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ ДЗЮДОЇСТІВ	
Вострокнутов Леонід, Яровий Володимир.....	98
СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ЛІКАРІВ	
Галкіна Тетяна.....	103
СТАНДАРТНІ І НЕСТАНДАРТНІ МЕТОДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ІРРАЦІОНАЛЬНИХ РІВНЯНЬ І НЕРІВНОСТЕЙ	
Гела Таміла, Жерновникова Оксана.....	106

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО МИСТЕЦТВА В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

Бу Інхуа

здобувачка третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна, e-mail: 82453125@qq.com

Формування духовно-ціннісних ставлень майбутніх учителів під час їхньої професійної підготовки в закладі вищої педагогічної освіти є сьогодні конче актуальною проблемою, що постає перед вищою школою й суспільством.

Це передусім пов'язано з тим, що характер розвитку початкової, середньої і вищої освіти багато в чому визначається соціально-економічними та політичними відносинами, які складаються між школою, суспільством і державою. Особливо це простежується останнім часом – певні ідеали, руйнуються традиції, які існували в суспільстві. Заразом найголовнішим завданням залишається гуманітаризація освіти, актуалізується проблема відродження духовних цінностей.

Усебічний розвиток молоді закладається з раннього шкільного віку й тому особливу роль у цьому процесі відіграє підготовка вчителів, зокрема мистецького профілю, а отже важливим завданням освітньо-виховного процесу в педагогічному виші є формування готовності здобувачів вищої освіти в галузі мистецтва до естетичного виховання школярів, адже саме вони мають вирішувати завдання духовно-творчого розвитку учнів, залучення їх до мистецтва, формування естетичного смаку.

Сьогодні в наукових працях сучасних педагогів активно досліджуються зазначені проблеми. Так, естетичному вихованню молоді засобами мистецтва присвячені роботи І. Зязюна, С. Мельничука, О. Рудницької, Л. Коваль, Г. Шевченко та інших.

Загальні питання музичної освіти розглядаються Г. Падалкою, О. Ростовським, Л. Масол, Г. Ніколаї, О. Щолоковою, Т. Танько та іншими. Різноманітні аспекти музичної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва висвітлюються в працях Н. Білої, З. Квасниці, С. Масного, Т. Смирнової, Т. Маслової та інших.

Серед них: міжпредметні зв'язки як умова вдосконалення освітньо-виховного процесу; роль взаємозв'язку музичних дисциплін та їхня спрямованість; взаємозв'язок загальнопедагогічної та спеціальної музичної освіти; інноваційні технології музично-педагогічної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва та інші.

Водночас аналіз психолого-педагогічної, методичної, музикознавчої літератури доводить, що сьогодні недостатньо конкретизуються питання розробки морально-соціальної, естетичної та професійної позиції майбутнього вчителя музики засобами мистецтва, не висвітлюються повною мірою проблеми формування ціннісного ставлення дітей і молоді до мистецтва.

Дослідження стану естетичної підготовленості здобувачів музичної освіти сприяло виявленню низки недоліків під час їхнього професійного навчання. Певна кількість студентів мають недостатнє уявлення про пізнавальні та виховні функції мистецтва, про шляхи використання музично-художніх цінностей в освітньо-виховному процесі.

До того ж важливим критерієм високої кваліфікації вчителя музичного мистецтва є не лише вміння навчати дітей співів або теорії музики, але насамперед розвинена його здібність за посередництвом мистецтва виховувати в учнів особистісні якості, соціально-ціннісні риси, формувати духовний світ. Тому музично-педагогічна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва має бути ґрунтовною та всебічною. Передусім це стосується перегляду змісту музичних дисциплін як «уроків мистецтва», під час яких у здобувачів музичної освіти виробляються та набуваються навички щодо художнього освоєння світу.

Також слід зазначити, що часто музичні заняття не передбачають особистісну позицію й активність студентів під час опанування музичного

матеріалу: не надається належна увага критеріям моральної, естетичної оцінки музичних творів, що вивчаються, орієнтації студентів на емоційний відгук, рефлексію; не завжди враховуються художньо-творчі, емоційно-інтелектуальні можливості студентів; не передбачається спрямованість на формування їхнього внутрішнього світу, ціннісних уявлень, ідеалів тощо.

Заразом усі зусилля педагогів мають бути націлені насамперед на формування морально-етичних, естетичних якостей особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Сьогодні, на жаль, здобувачі музичної освіти не завжди можуть надати адекватну характеристику тому чи іншому музичному явищу. Наприклад, під час виконання завдань на цілісність сприйняття та визначення рівня розвитку емоційно-інтелектуальних і творчих здібностей студентів з'ясувалося, що більшість із них керуються лише елементами логічного аналізу, в оцінці ними художніх цінностей відсутня емоційність у поєднанні з бажанням творчої доробки підтексту художнього твору. Водночас завдяки використанню різноманітних форм і методів педагогічного спілкування зі студентами, ґрунтуванню на їхньому попередньому музичному «слуховому досвіді» у них підвищується ступінь осмислення музично-художніх цінностей, посилюється особистісно-емоційне сприйняття.

Отже, специфіка мистецтва як цінності виявляється повною мірою лише тоді, коли мистецтво входить до сфери духовного спілкування між людьми, їхнього спілкування, а саме під час:

- комунікативного зв'язку суб'єктів;
- їхньої взаємодії;
- узаємного сприйняття.

На жаль, сьогодні проблема педагогічного спілкування в музичній педагогіці є однією з найменш розроблених, хоча педагогічне спілкування як чинник удосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, безумовно, сприяє формуванню його духовної культури.

Отже, процес формування ціннісного ставлення майбутніх учителів музики до мистецтва є одним із найважливіших аспектів розвитку їхньої загальної естетичної культури.

Література

1. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 256 с.
2. Вашкевич В. М. Ціннісно-світоглядні настанови молоді в умовах соціально-історичних трансформацій. *Науковий вісник : збірник наукових праць. Серія: Історичні, філософські, політичні науки.* 2010. Вип. 31. 448 с.
3. Марусенко О., Письменна Н., Брежнева О., Шклярова Т. Виявлення духовно-моральних орієнтирів та ціннісних пріоритетів сучасного студентства. *Вісник Львівського університету.* 2006. Вип. 21. Ч. 1. С. 250–258.
4. Гнатишин І. Духовний потенціал художньої культури у формуванні молодого покоління. *Вісник Львівської академії мистецтв.* 2011. Вип. 22. С. 417–425.
5. Зязюн Л. Якого педагога потребує артистичне виховання? *Вища освіта України.* 2002. № 4. С. 117–123.